

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Joi'a si Dumineca', Foi'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tiere esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2\frac{1}{2}$ galbini mon. sunatòria.

Anulu XXXIX.

Se prenumera la poste c. si r., si pe la DD. corepondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 92

Braslovu 7 Decembre 25 Novembre

1876.

Pamentu séu Chartei?

(Cestiune din sfer'a economiei nationale.)

I. Credem, ca locuitorii „Gazetei“ au citit corespondenția dlui Titianu cu același interesu și, cu care o amu considerat si noi, cu atatu mai virtosu, ca mai multe reflexiuni ale dsale se potu reduce nu numai la senatul „Fundatiunei siulutiane“, ci la ori-care corporatiune si chiar la persoane private, decise a cumpara pamentu, mosii, averi immobili, aici, in marele principatu alu Transilvaniei. Scopul nobile, patrioticu si nationale alu dlui Titianu este: a feri si apară pe cleru si națiune de perderi si daune, si că midiulocu a inspirat totu-odata incredere catra obligatiunile de statu, prin urmare a si abate pe senatul dela cumparare de bunuri immobili. Se ne inseamnamu inse, ca tocma la urmă permite si ds'a senatului, că in casu candu capitalulu ar' crescere la sute de mii séu si la milionu, atunci se poate cumpără mosii mari de cate 3—4 mii de jugere comassate. In fine dn. T. invita si pe altii, că se iè parte la discussiunea acestei cestiuni, care dupa noi este si cestiune de principiu.

Déca amu fi fostu fericiti că se potem assiste si noi in persóna la desbaterile numitului senat, nu amu fi hesitat a ne demitte in acea discussiune, nu inse pe calea pressei, ci numai in sinulu senatului. Argumentele pe care le avemu noi pentru opiniunea nostra, contraria opiniunei dlui Titianu, de si suntu forte innocent, totusi ele nu prea suntu de natura a le ventila prin diarie. De si multe suntu permisse, nu tóte suntu opportune, dicea odiniora unulu din apostoli. Cu tóte aceste, ne vomu permite si noi a spune aici ceea ce amu potutu inventia din argumentele dlui Titianu, dupa aceea vomu imprumuta dela proprietarii cei mari ceteva informatiuni, care pe dlui potu se-lu confirme si mai multu in opiniunea sa, si totusi in fine, — lucru paradoxu — noi vomu remané totu pe lenga opiniunea nostra, pana candu nu ni-o va returna cineva cu temeiuri pe care nu le audim pana acum dela nimeni.

Noi amu inventiatu dela dn. Titianu unele că aceste:

Omulu capitalistu, care nu se pricepe de locu la cultur'a pamentului si la tóte ramurile agriculturie rationale, se nu cumpere nicairi mosia, ca o va pati.

Omulu capitalistu, care nu cunoscce intru nemicu tóte relatiunile agrarie ale Transilvaniei, déra totusi vrea se aiba mosii in acesta tiéra, se scie din capulu locului, ca indata ce-si va descoperi la doi trei insi voint'a sa, voru veni 20—30 de iusi, care de care cu oferte mai speciose, cu scopu că, precum se dice, se'l puna la mana, se'i incurce capitalulu in vre-o regiune pucinu locuita, intrenisce dealuri sterpe, rovine si baltóce producatorie de brósce, de care voiescu ei se scape, séu pentru ca -si dilapidara ceealalta avere, séu din lipsa de fondu luctatoriu (fundus instructus), ori pentru ca nu pricepu nemicu la cultivarea pamentului, séu din alte cause cunoscute numai loru.

Omulu capitalistu, care se pricepe la economia, se se decidea a sta elu insusi la mosia' ce o are, déca-i pasa că se prosperedie.

Corporatiunile care le au, ori ca 'si cumpara mosii acuma, voindu se traga folosu bunu din ele,

se caute bine in largulu Europei luminate, că se védia cumu le administra alte corporatiuni pe ale loru, in regia propria, séu dandu-le in arenda. In catu pentru acésta din urma, se binevoiesca a se informa si Blasiulu si altii, cumu se dau in Anglia'mosii in arenda; ca-ci este prea adeverat: mosii arendate numai pe cate 5—6 ani, suntu espuse la mari stricatiuni; causele acestui reu le pote numera fia-care pe degete. In ambele casuri — regia séu arenda — inspectiune si control'a cea mai severa, aprópe militaria — este absoluta necessaria, era la acésta se cere că se fia aplicati individi nu numai de caractern integrul, ci si tari in specialitatea loru, ca-ci bine dice dn. Titianu, ca in lipsa de aceste conditiuni nu vei face trébani in raiu. Din tóte aceste inse totu nu poti inchiaié, ca cu fondurile, ce stau in cestiune, se nu cumperi pamentu in patri'a ta.

Déca déca vedi bine, ca moisi'a cumparata nu aduce venitulu doritu, totu se-ti ingropi banii in pamentu? Ce capritiu si cerbicia ar' mai fi inca si acésta? Ecce asia, ca decatu se ti'i inghitia unu falimentu colosalu alu cuiva, mai bine se'i ai in pamentu, déca ai sci, ca in vre-o diece anu nu ti-ar' aduce nici-unu venitul curatul, numai că se'ti scapi capitalulu, precum 'lu scapá cei ce 'lu ingropá odeniora la chiautorea casei de fric'a turciloru, tarilaror, curutilor, lobontilor. Ce au facutu dupa a. 1849 acele mii de familii in comunele loru arse si depredate? Au sarutatu vétr'a casei si gli'a cele-au remasu nearsa, o au udatu cu lacrime, si-au reculesu capitalulu bracialoru, l'au investitul pe acea vétra, in acea glia si n'au desperatu. De cu tómn'a -si sapara cate unu bordeiu in sinulu Mamei, a Terrei si o coperira cu maracine si arbusti, preste care pusera tierin'a sapata, si asia scapara de mórte sigura prin gerulu ernei. In primavéra gli'a loru le dete salata din periu, urdici si podbealu, mai tardiui foi de curechii, sciru, loboda, limb'a boului, pome necópte, baraboi selbateci, de care femeia' ferbea cu pucintica sare, că se tienă sufletul in membrei familiei pana la secerisius.

Obiectiune. Se punem, ca proprietarii, ca administratorii si inspectorii de mosii in Transilvania suntu unulu că unulu ómeni de omenia si perfecti in specialitatea loru, déra ecce ce ne spunu proprietarii cei mari dela Clusiu totu lucruri autentice si tóte in sensulu dlui Titianu („Ébredés“ nr. 21.)

Periodulu celu lungu dela 1848 incóce a trecutu fara urme preste Transilvani'a *). Classea proprietarilor se mai sbuciuma pana in diu'a de astadi intre impregiurari cu totulu primitive si desordinate. Comassatiunea din 1400 comune rurale (de prin comitate) abia s'a terminat in nouă-dieci (90), precum o marturisí insusi secretariulu de statu, br. Gavr. Kemény in conferenti'a tienuta la Clusiu. Padurile, acestu thesauru nepretiuitu alu Transilvaniei, se devasta neincetatu; procesele pentru segregarea padurilor durédia cate 20 de ani, era candu s'a terminat processulu, celu care l'a castigatu, nu mai are ce taiá in padure. La tóte proprietatile este asia. De es. la comunele Vintiulu de diosu si Pogacéo'a, comassatiunea se

*) Ba ce mai urme au remasu, că si venatările dupa o bataia cumplita cu vergele de rachita pe pielea góla.

totu face de 16 ani; de atunci ara care unde apuca, că pe furate, fora a gunoi agrii, temendu-se ca dupa terminarea processului agrii lui voru trece in proprietatea altuia. Din acésta causa pamentulu s'a storsu de tóte poterile sale.

Ori-nnde amblamu prin Transilvani'a — dicu magnatii —, stamu că inmarmuriti vediendu, ca numerulu vitelor a scadiutu infricosiatu. In comună pe unde era mai inainte cate 400—500 de vaci, astadi afli cate 100—150, si pe unde era cate 80—100 boi de jugu, astadi abiea vedi canteva parechi; pe unde pascea cate 7—8 turme de oi, au mai remasu celu multu cate döue. Decei, dupace pentru Transilvani'a nu se face nimicu pe terenulu materiale, nu ne potem mira, ca acésta tiéra decade pe di ce merge si se aproba de ruina totale. Acésta desperata stare trage dupa sine alt'a, totu asia de pericolosa: inmultirea necurmata a proletarilor in tóte classile societătiei. E lucru firescu — adauga magnatii — ca proprietarii ajunsi proletari, de si nu suntu calificati, se alerge dupa functiuni de ale statului; si fiindu-ca functiunile s'au inmultit preste tóta mersu'a, te inforedi vediendu, cumu aspirantii alerga cu cetele si la cea mai miserabile functiune. Luati a mana catalogulu celu mare alu functionarilor statului (Schaematismus) si veti vedé, ca partea mai mare a functionarilor se recruteda din classea proprietarilor ajunsi la sapa de lemn. Contributiunile suntu sugrumatórie. Conventiunea incheiata cu Romani'a dete Transilvaniei alta lovitura grea etc. etc.

Aceste si alte adeveruri multe si mari pe care le citim in diariulu magnatilor, semena a fi de natura, că se ne abata si mai multu dela cumpararea de mosii in Transilvani'a. Asia semena; cu tóte aceste, noi insistem asupra opiniunei nostra, că in locu de chartii se cumparamu mosii, si vomu insiste pana candu vomu sci, ca cei mari din acesti imperiu -si asiédia capitalurile loru de milióne in banc'a Angliei, era nu in Vien'a, cu atatu mai pucinu in Ungari'a, si pana candu vomu vedé, ca alti concetatiiani ai nostri plangu cu lacrime de sange ori-candu ajunsi la ultim'a desperiatiune se vedu strimtorati a-si vinde din mosii.

(Va urmá).

Braslovu. Despre adunarea generala a Reuniunei femeilor romană din 1876.

Permiteti-mi a aduce la cunoscintia publica, desi cam tardiui, lucrările, ce s'au petrecut in adunarea generala a Reuniunei femeilor romană din Braslovu, pentru că publicul interesat se cunoscă starea actuală a acestui institutu filantropicu si se poate aprecia sfer'a de activitate a acestei Reuniuni.

In sensulu statutelor se tiene adunarea acésta generale in fia-care anu in diu'a de 7/19 Novembre in diu'a, in care se serbédia onomastic'a Maiestatii Sale imperatesei si reginei nostra Elisabet'a, care este Patrona Reuniunei si in care se inaltia in basericele romane gr. or. de aici rogiuni pentru indelung'a viatia a Maiestatii Sale si a intregei Case domnitorie, rogiuni, la care ieă parte si Reuniunea.

In diu'a de 7/19 Novembre 1876 la orele 3 dupa prandiu se intrunira membrele Reuniunei in localulu gimnasiului romanu gr. or. de aici, pentru că se tienă adunarea generale. Numerulu membror

loru adunate era de asta data destulu de considerabilu. Dn'a presiedinta a Reuniunei, Mari'a G. Davidu, deschise siedinti'a. In cuventul de deschidere se reaminti scopul acestei associatiuni si misiunea ce o are acésta de a contribui dupa poteri la ajutorarea copileloru serace si la infinitiarea si sustinerea unor scoli in care sexulu femeiescuse capete o educatiune si o instructiune rationale romanescă si corespondentă cerintelor tempului de astazi. Mai departe se exprimă convictiunea, ca Reuniunea pasiește inainte pe calea chiamerii sale, desi incetisioru din caus'a greutatiloru timpului, dera cu pasi siguri si in fine dandu-se espressiune sperantie, ca Reuniunea sub scutul Inaltei Patrone va progresă si va infiori in fitoriu totu mai multu spre binele si fericirea omenimei in genere si a natiunii romane in specie, se inchia cuventul cu urari pentru Maiestatea S'a regin'a nostra Elisabet'a, care urari se repetira din partea intregei adunari.

Dupa acésta ceti secretariul Reuniunei Dr. I. Mesiotă numele aceloru domne din Brasovu, care au contribuitu si pe anulu 1875/6 tax'a de membre ale Reuniunei. Cu acésta adunarea se declară constituita. Din lista cetita se constata, ca din Brasovu au contribuitu in anulu acesta la fondul Reuniunei 85 domne la unu locu sum'a de un'a suta florini v. a.

Mai departe se cletesce din protocolul de controla clausul'a ddto 18/30 Novembre 1875, prin care comisiunea, care a revedutu socotelile si a scontratu cass'a pe an. 1874/5, constata, ca a aflatu totu in cea mai buna ordine.

Dupa-ce se iè cunoscentia despre acésta se da adunarii reportu despre activitatea comitetului in cursul an. 1875/6, i. e. dela 7/19 Nov. 1875 pana in 7/19 Nov. 1876. Din acestu reportu relevamur urmatōriile momente mai insemnante: Comitetul 'si a indreptat si in an. acesta tota a s'a atentiune asupra scóleloru de fetitie subventionate de Reuniune si a respunsu regulat si la timpu subvențiunile acordate si anume pentru sustinerea clasei a IV-a si a V-a de fetitie din Brasovu sum'a anuala de 800 fl. v. a., pentru scóla de fetitie din Blasius sum'a de 400 fl., er' pentru cea din Sabiu 150 fl. v. a. Pentru scóla acésta din urma este destinata subvențiunea anuala de 300 fl., s'a respunsu ince numai diumetate, adeca 150 fl. fiindu-ca comitetul a fostu informatu, ca prelegerile s'au tienutu in acésta scóla numai din Februarie, i. e. pe semestrul alu doilea. Caus'a acesei irregularitatii a fostu, dupa cum s'a aflatu, lips'a de localu scolasticu.

Facia cu aceste jertfe aduse din partea Reuniunei se pote constata cu placere, ca aceste scóle continua a aduce crescerea si instructiunea fetitiloru romane totu mai aprope de stadiul acela, la care trebuie se ajunga, pentru că cultur'a adeverata se fia asigurata. Din repórtele comunicate prin directiunile scolare respective se constata, ca cl. V de fetitie din Brasovu a fostu cercetata de 10, cl. IV de 21 eleve; scóla din Sabiu de 38, éra cea din Blasius (dupa reportul din 1874/5) de 49 fetitie, care totu au fostu instruite in carte si in lucruri de mana. Cu privire preste totu la frequentarea acestor scóle, ar' fi forte de dorit, ca fetitile romane se se folosesc in numeru mai mare de benefacerile investimentului nationalu, mai cu séma in cele două clase superioare din Brasovu, care suntu, dupa catu scimu, intocmitu dupa totu recerintele timpului si ale pedagogiei moderne. Ar' fi, credem, timpul, ca se se recunoscă si din partea nostra, ca simtiemntul romanescu se desvoltă par excellence in scóle romanesci si ca pentru că se ne stimedie altii, trebuie mai anteiu se ne stimamu noi pe noi insine.

Pentru crescerea fondului comitetulu a facutu totu ce i-a statu in potintia in impregiurarile de astazi. Cá donatiuni estraordinarie s'au incassatu dela remasii repausatului negotiatoru si cetalianu din Brasovu Jordache Davidu sum'a de 100 fl. v. a. si lasamentul repausatului Petre H. Mihali in suma de 300 fl. v. a., éra cá taxa dela membre 100 fl. v. a.

O parte insemnata din activitatea comitetului s'a consumat cu ingrijirea despre tienerea in buna stare a caselor, ce le posede Reuniunea si despre inchirierea acestora, precum si cu administrarea si gura a capitaleloru, ce le a imprumutat Reuniunea pe langa ipoteca pupillaria la persoane private. —

Dupa acésta se cletesce reportul cassieritei despre starea cassei si se asterne adunarii inventa-

riulu despre avere Reuniunei inchiatu in 7/19 November 1876. Adunarea luandu cunoscintia despre aceste alege in sensulu statutelor pentru revisiunea socoteleloru si scontrarea cassei o comisiune constatatoră din dd.: Elen'a A. Densusianu, Elen'a C. Gaertner si Elen'a Boltres.

Din datele generale cuprinse in acestu reportu se constata, ca avere intréga a Reuniunei este astazi de 35,973 fl. 23 $\frac{1}{2}$ cr. v. a. si ca acésta consta din obligatiuni private si de statu si din bani gat'a in suma de 21,312 fl. 86 $\frac{1}{2}$ cr. v. a. si din o casa in valore de 14,660 fl. 38 cr.

Mai departe se puse in desbaterea adunarii o chartia a Vener. consistoriu archidiecesanu gr. or. din Sabiu, prin care acesta arata, ca pentru ridicarea scóleloru de fetitie din Sabiu s'a dispusu, că elevile acestor scóle se primesc instructiunea in obiectele de investimentu dela investitorulu scólei parochiale din cetatea Sabiu lui, remanendu că investitorul' actuale Mari'a Georgeviciu se instruiește numai in lucrurile de mana si de aceea se adresă catra Reuniune, că acésta se mai adauga ceva la sum'a de 300 fl. v. a., cu care se subvenționează de presente acésta scóla. In legatura cu a. cesta se aduce la cunoscintia adunarii adress'a Onor. comitetu alu Associatiunei transilvane, prin care se impartasesc conclusulu luat in adunarea generale a Associatiunei transilvane din anulu acesta, că se se infinitie o scóla de fetitie in Campeni, sub auspiciole Associatiunei si ale Reuniunei femeilor romane din Brasovu si recerca a. cesta Reuniune, că se prevăda in bugetulu seu creare ajutoriu pentru infinitiarea si sustinerea unei atari scóle in Campeni. Adunarea desbatendu asupra acestor cestiuni, recunosc marea loru importantia si ar' dorit din sufletu, că se pote satisface ambelor recerintie, d'er' avendu in vedere, ca venitele sale se consuma mai de totu prin subvențiunile acordate pana acum pentru scólele din Brasovu, Blasius si Sabiu si considerandu, ca dupa statute sumai trei parti din venitul le pote intrebuintia, era a patra parte trebuie adausa la capitalu, cu parere de reu este constrinsa, se amane votarea de ajutorare noue pentru scóleloru de fetitie pana la alte timpuri mai favorable. Cu acésta ocazie se escă in sinulu adunarii intrebarea, cum remane cu projectul despre infinitiarea unei scóle de fetitie in Abrudu? projectu conceputu cu multi ani mai inainte, pentru a caruia realizare s'a si incepuit formarea unui fondu si s'a adressatu cereri de ajutorare inca de mai inainte catra acésta Reuniune.

Poté-se-voru infinitia deodata ambele scóle? si cea din Abrudu si cea din Campeni?

Dupa aceste comitetulu celu vechiu, alu caruia mandatu primitu pe trei ani spira cu diu'a de astazi, multimesc adunarii pentru increderea, ce a avut'o, repasiesce si invita adunarea că se procedă la alegerea comitetului pe urmatorii trei ani. Deci dupa-ce in sensulu §-lui 13 din statute se alege o comisiune scrutinatória in personele dd. Mari'a Priscu, Mari'a Sorescu si Carolin'a N. Teclu se pasiesce la alegere prin votu secretu si la desfacerea scrutinului esu că membre ale comitetului prin majoritate relativa de voturi: Mari'a Secareanu, Mari'a de Prunculu, Elen'a C. Gaertner, Mari'a Priscu, Sevasti'a J. Muresianu, Haret Stanescu, Elen'a A. Densusianu, Efrosin'a Puscaru, Mari'a I. Davidu, Elen'a G. Ioanu, Mari'a Popea si Elen'a Boltres.

Noului comitetu se constituie in presenti'a adunarii generale alegandu-si cu majoritate absoluta de voturi de presedenta pe fost'a presedinta Mari'a I. Davidu.

Cu acésta se finira lucrările adunarii generale si se inchia siedinti'a la 8 $\frac{1}{2}$ ore sér'a cu urari ferbinti pentru prosperarea si in florirea acestei Reuniuni, dorindu-i-se se ajunga in starea aceea, că se pote infinitia pe fitoriu de dieci de scóle noue pentru crescerea si instruirea fetitiloru romane.

Cu acésta dorintia incheiamu si acésta scurta dare de séma recomandandu Reuniunea femeilor romane din Brasovu binevoitorului sprijinu alu tuturor romaniloru, cari se interessă de cultura națională.

dualisti a contribuitu si contribue forte multa la aceea, de apparatul parlamentar votéza guvernului totu positiunile in sum'a preliminata. Preste vr'o cateva septemani bugetulu va fi votat si sanctionat, si contributiunea se va incepe de nou. Executori pentru incassare sunt cata frundia si érba, —

Inse intre desbaterile asupra bugetului se mai ivesce din candu in candu in camer'a maghiara si cate unu incidentu de alta natura. Asía pentru exemplu in siedinti'a dela 1. Decembrie ministrul pentru apararea tieri, dlu Bela Szende presentă camerei unu proiectu de lege despre asentarea contingentului de recruti pe anulu 1877 cu care ocasiune rogă camer'a, că se puna acestu proiectu catu mai curendu la ordinea dilei, deoarece asentarea trebuie se se faca in primele dile ale lui Ianuariu.

In siedinti'a dela 2 Decembrie deputatul Wahrman adresa ministrul presiedinte urmatoru interpellatiune: Intemplatu-s'a dela 11 Maiu incóce vr'o intielegere noua intre ambele guverne, care se fi schimbatur stipulatiunile facute cu privire la banc'a nationale? Tine guvernul maghiaru si astazi la ceea ce a disu in 4 Octobre a. c., ca a-deca totu punctele pactului dualisticu dimpreuna cu cestiunea bancei forméza unu intregu nedespartibilu si ca numai totu laolalta se voru preseută spre sanctionare? Ce cugeta guvernul maghiaru a face, că cestiunea bancei se se rosolvă pre basea principiilor mentionate aici? — Ministrul presiedinte, la alu caruia indemnu s'a facutu interpellatiunea, respunse indata accentuandu, ca guvernul maghiaru tiene si astazi la aceea ce a disu in 4 Octobre; ca dela 11 Maiu incóce nu s'a intemplatu nici o noua stipulatiune intre ambele guverne si ca guvernul austriacu n'a avutu dreptu candu a declarat in senatul imperialu, ca nu esiste solidaritate intre cestiunea bancei si celealte cestiuni ale pactului dualisticu.

Precum scimus in Vien'a este crisea ministeriale la ordinea dilei. Partit'a pre care se radiemă cabinetul Auersperg s'a intorsu contra a. cestui cabinetu ministerialu din causa, ca a admissu possibilitatea unei bance nationale dualistice, adeca s'a invitou a da unguriloru banca paritatica cu cea din Vien'a. — Vediendu ministeriul lui Auersperg opositiunea ce o intempina din a. cesta causa la chiara partit'a sa, era pre de alta parte vediendu ca si directiunea bancei nationale a respinsu in unanimitate projectul de statutu pentru infinitiarea societatii de banca austro-maghiara, s'a apucat si prin gur'a ministrului de finançie de Pretis a declarat, ca guvernul austriacu nu recunosc a se fi obligat la vr'o solidaritate intre cestiunea bancei si celealte puncte ale impacatiunii dualistice; ca prin urmare projectul pentru infinitiarea bancei dualistice se pote modifica dupa placu.

Acésta declaratiune inse pe nemtii dejá esacerbati nu i-a impacatu, era pe unguri i-a catranit si infuriat. In asemenea situatine neplacuta guvernulu nu mai avu ce face, decat a-si da demissiunea, care inse pana acum nu s'a primitu. Foile maghiare, intre cari „Ellenor“, „Pesti Naplo“ si „Pester Lloyd“ vóm focu si catranu asupra nemtilor. Ele scriu: „Austri'a a declarat resbelu Ungariei pe terenul economicu; ba inca Lasser, Pretis Skene, partit'a militare si reactiunea voiescu si mai multu: ei voiescu ruin'a finantiala a Ungariei, voiescu a pravali patri'a nostra in ruina finantiera, in bancrutare, spre a o rapí de libertatea politica, spre a-i confiscá constitutiunea si a redicá centralismulu éra la potere. Si acésta tactica a centralistilor sta in legatura cu cestiunea orientale, cu ajutoriulu careia vreau ei se ne omore, inse numai morti ne vomu predá“.

Si Maiestatea S'a Domnitorulu se vede a fi mai multu pe partea unguriloru, decat a nemtilor, inse firesc numai cu parintesc'a intentiune de a-i impacá si a evitá scisiunea interna. — Ministrii austriaci de Pretis si Lasser fura chiamati

Brasovu 6 Decembrie st. n. 1876.

Bugetulu statului maghiaru pe anulu venitoriu se macina in masin'a parlamentaria din Budapest'a foră mari dificultati. Numai situatine politica generale, si cu deosebire certa interna dintre fratii

de catra Maiestatea S'a la Pest'a, că se negotieze de nou cu guvernulu maghiaru. Aceste negotiati n'au avutu ince nice unu resultatu. — O scire electrica dela Pest'a dice, ca la Craciun se va stramută curtea imperiale dela Vien'a la Pest'a.

— Lordulu Salisbury a inchiatu colindarea pre la curtile europene si adi mane va sosi in Constantinopole, unde apoi se va intruni vestit'a conferinta de ambassadori, care va ave se decida intre resbelu si pace. Din partea Franciei s'au denumitu de plenipotentati la conferintia domnii Chaudordyy si Bourgoing, cari dejă au sositu in Constantinopole. Austri'a va fi representata prin ambassadorulu din Constantinopole contele Franciscu Zichy si prin consululu generalu din Bucuresci br. Enricu Calice.

— Missiunea lui Salisbury nu fău incoronata de successulu dorit. Pre totindenea, pe unde a amblatu, a afiatu diplomati'a nice calda nice rece, ci mai multu său mai pucinu ametita si nesigura in vorba si in fapta. Chiaru si in Vien'a i s'ar' fi datu lordului anglesu se intielégă, ca Austri'a nu se pote rezolvă la o actiune contra Russiei. Pentru constatarea acestui faptu se telegraféza din Vien'a cu datulu 2 Decembre, ca ambassadorele austriacu din Constantinopole este avisatu, a se alatura langa ambassadorele russescu Ignatief si a sprinfi in conferintia propunerile acestuia. Care va fi adeverulu, ni va spune viitorulu celu mai de aproape.

— Totu dela Vien'a se telegraféza, ca „Gazzetta de Colonia“ publica unu comunicatu, dupa care principale Bismark, la unu prandiu datu membrilor parlamentului, ar' fi dieu intre altele, ca nu trebuie a desperă in mantienerea pacii. Dér' déca resbelulu totusi va isbucni, se va restringe numai intre Russi'a si Turci'a, si candu dupa óarecare tempu acestea voru osteni, atunci numai Germania va poté se mediulocésca cu successu pentru impaciuire. Acum ince ar' fi vetematoriu a da consilie Russiei. Bismark spéra, ca Anglia nu va portă resbelu facia de Russi'a, ci in casulu celu mai estremu se va portă asiá, precum s'a portatu Russi'a facia de Serbi'a in resbelulu turco-serbescu. Déca Austri'a inca va fi tereita in resbelu si déca vre unu periculu ar' amenintă esistinti'a ei, atunci va fi detorinti'a Germaniei, că se-i garanteze esistinti'a, precum si aceea a chartei geografice actuale; atunci Germania va arată tota desinteressarea ei. Cu toate aceste Austri'a are mai multe fortie de a trai decatu se crede. Bismark spune, ca a observat acést'a si lui Salisbury; si acést'a s'ar' vedé indata ce imperatorulu Austriei s'ar' adressă la poporele sale in nisce impregiurari fatale. — Totulu ce potemu se deducemu din aceste espectatoriuni ale lui Bismark este, ca dinsul, desí se preface a crede in mantienerea pacii, totusi admite posibilitatea unui resbelu, in care va poté fi complicata si Austri'a nostra, careia dinsul mai currendu i voiesce distrugerea atunci, candu promite a-i garantă esistinti'a. Candu esistinti'a Austriei va ajunge se depinda numai dela garantia d-lui Bismark, atunci i se pote cantă vecinic'a pomenire.

— In 1. Dezembre a. c. comandantele supremu alu armatsi active russesci, marele principe Nicolae a plecatu din Petrupole la Chisineff, unde este de presinte cortelulu principalu. Officerii superioiri, cari petrecuta pe marele principe pana la gara, respunsera la cuvintele lui de despartire cu aclamatiuni entuziasmale si cu hurra!

— O proba invederata, ca Russi'a are se începă resbelulu catu mai curendu, ne ofera si impregiurarea, ca imperatorele Alessandru si-a datu inviorea, că se se formeze legioni de voluntari.

— Ministeriulu francesu si-a datu demissiunea in 1 Cecembre in urm'a unui votu alu camerei, care a faautu pe ministru de interne a retrage proiectulu de lege despre inmormentarile civile. Se spéra ince, ca asemenea se voru aplaná.

— Asemenea si ministeriulu grecescu a demissionatu, din cauza ca camer'a i-c vespinsu proiectele de legi despre urcarea darilor. Pana acum nu s'a formatu alu ministeriu.

In Romani'a nu se intempla, ce e dreptu, nimica nou, ince cu toate aceste din candu in candu lumea e necessitatea a-si indreptă privirile asupra statului romanu chiaru si numai pentru aceea, că prin miscarea lui se pipaie pulsul vecinului, pre care lumea, cu dreptu ori nedreptu, 'lu considera de aliatu-protectoru alu Romaniei. Si pentru ajungerea acestui scopu corespondentii straini din Romani'a sciu se nareze lucruri de mare insemnatate. Asiá d. e. diariului „Corresp. pol.“ i se scrie din Iassi, ca milita' territoriale din Romani'a de preste Milcovu, ce numera 34 mii combatenti, ar fi tota bine provediuta cu arme si ca exercitiile militari se continua cu multu zelu si energia. Comunicatiunea intre officiarii romani si russesci la confinie este catu se pote de cordiale. Chiaru si in Iassi vinu a dese ori mai multi dintre officierii superiori russesci si sunt primiti in modulu celu mai amicabilu. In Iassi si giurulu seu s'a facutu cortele pentru doue divisiuni de infanteria rusescă, éra la Ungheni s'a facutu cortele pentru o divisiune romana, deóbrace acolo se crede, ca se voru intruni trupele romane cu armata rusescă. Principele Carolu, care inspectionează trupele din Moldov'a, se va intelni la Prutu cu marele principe Nicolae Nicolaieviciu,

Totu corespondentii straini reportează din Bucuresci, ca Turci'a a inundatul vilaietulu Dunarii cu nizami, redifi, basi-bozuci si cerchesi, si ca in ruptulu capului lucra la fortificarea Vidinului, Rusciucului, a Silistriei etc. — Turci'a are de scopu, că se intre in Romani'a indata ce Russi'a ar trece preste Prutu. Acestu planu este ince periculosu, ca-ci intrunu casa nefavorabilu tota armata turcesca, ce va trece Dunarea, poate fi macelarita si innecata in Dunare. Pre de alta parte Turci'a voiesce se silésca pe Romani'a, că se iesa cu colorea pe facia, deóbrace politic'a ei cea cu doue fecie este forte neliniscitorie.

— Principele Carolu a inspectionatu mai antaiu trupele concentrate in Romani'a mica, dupa aceea s'a intorsu la Bucuresci cu scopu, că se tréca si in Romani'a de preste Milcovu, spre a inspecta si trupele de acolo. — Dupa reintorcere in capitale, principale a adressatu, catra óste unu ordinu de di, pre care lu reproducemu aici in totu cuprinsulu :

Inaltu ordinu de di catra óste.

Ostasi! Ve multiameșeu pentru grab'a cu care ati respunsu la chiamarea sub arme din anulu acest'a. Organisati'a divisielor active cu efectele de resbelu ve da ocaziunea, pentru prim'a ora, d'a execută exercitiile si miscarile militare in conditiunile cerute de servitiulu in campania. Profitati d'ru de acesta intrunire, pentru a face cea mai intinsa aplicare a regulamentelor tactice si a completă instructi'a individuală, că se deveniti apti peintru toate tervitiele la cari poteti fi chiamati.

Organisati'a mixta a marelor unitati tactice va inlesni multu instructi'a corpurilor de dorbanti, cari nu me indouiesc, ca printre o starută aplicare, voru sci a dobâdi soliditatea corporilor de linia, ce trebuie a le servi de modelu.

Cantonarea trupelor in orasiele cele mai insemnate ale tierii facuta in indouitulu scopu d'a ve procură bunulu traiu, si d'a nu mai impoveră satule si catunele, cari pana acum suportau singure sarcinile de asemenea natura, ve impune cea mai corecta conduita. Am fostu fericitu a constata insumi, in fia-care devisia dragostea cu care ati fostu primiti pretotindeni. Cautati a fi totu-de-una vrednici de acesta solicitundine. —

Oficiari! Nu uitati ca impregiurările potu chiamá o armata la indeplinirea celor mai mari destinuri. Profitati d'ru de toate ocaziunile pentru

a completa calitatile militare ale soldatului nostru, prin instructiunea cea mai ingrigita; numai astfelu veti ave conșientia datoriei implinita catre tiera, care 'si-a pusu toate sperantile in voi.

Din parte'mi, voi fi totu-de-una fericitu d'a impartesi ostenelele vostre.

Datu in Bucuresci, la 16 Novembre 1876.

(„Monitorul“.)

CAROLU.

Societatea geografica romana.

(Fine.)

Sumariulu siedintie iadunarei generale dela 26 Octombrie 1876.

Inainte de deschiderea siedintiei publice, Mari'a S'a Domitorulu aduna biourul si consiliul de administratie alu societatii in sal'a de deliberare a Senatului, spre a se decide asupra premiurilor si medalieilor ce suntu a se acordă de societate.

D. secretariu generalu G. Lahovari, aréta ca studiendu ceea ce se face si in cele-alte societati geografice din strainetate, crede ca spre a se da o puternica impulsione studielor geografice, este de neaperata necesitate a se acorda medalii si premiuri banesci de catra societatea nostra pentru studiuri speciale ce se voru pune in concursu si se voru publica la timpulu oportunu.

De o cam-data D-s'a ie libertatea a supune adunarei urmatorele premiuri ce s'ar' pute publica si acesta cu atatu mai lesne cu catu Mari'a S'a Domitorulu a bine-voit a promite societaciei atat medalia S'a Bene-Merenti catu si alte medalii speciale, si remane prin urmare că societatea se fixese numai recompense banesci, si in acesta privintia D-s'a spera in sprijinulu luminatul alu marilor nostri capitalisti, spre a obtine midilöce suficiente pentru acoperirea acestor cheltueli.

Dupa acesta, D-s'a comunica adunarei următoarele premiuri:

1. Un Premiu de 500 lei pentru cea mai buna lucrare asupra cestiei :

„Care suntu cele mai bune midilöce pentru a vulgariza sciintele geografice la noi in tiéra!“

2. O medalia si unu premiu de 100 lei pentru elevulu absolventu din toate scólele normale din tiera, care ar' obtiené cea mai buna nota la unu concursu de geografia, concursu alu carui programu se va fixa de societatea geografica si care se va tiené inaintea unei comisii speciale alésa de societatea geografica.

3. O medalia si unu pretiu de 1000 lei pentru cea mai buna charta vignicola a tierei, care va trebui se fia insocita de toate notitiile statistice despre quantitatea in pogone a viilor cultivate, despre diferitele specii de struguri si despre produsulu anualu alu vinurilor cu analis'a loru chimica.

4. O medalia Bene-Merenti si unu pretiu de 2000 lei pentru cea mai buna descriptie a județiului Prahov'a. Acesta charta va trebui se coprinda, afara de sciintele geografice cele mai complete, toate insemnările relative la productiile agricole, minerale si industriale ale județiului cu date statistice luate pe mai multi ani.

Conditii in detail pentru aceste concursuri se voru prelucra de comissi'a ce va numi adunarea generala.

Mari'a S'a Domitorulu declară discuti'a deschisa asupra acestei cestii. D. vice-presedinte, A. A. Cantacuzino, dă si recunoscă si D-s'a utilitatea unoru asemenea concursuri si de si admite in principiu mai alesu concursurile propuse sub No. 1 si 2, totusi, in consideratia, ca societatea n'are inca fonduri disponibile, este de idea a nu se pune in discuti'a adunarei generale acesta cestie si a se amana pentru o alta sesiune.

Iau inca parte la discuti'e D-nii colonelul Barozzi, capitanu Capitanénu, Grigore Stefanescu si altii, si iu fine se decide a se amana cestia medaliilor si premiurilor pana la viitor'a sesiune din Ianuarie.

Dupa acesta, Mari'a S'a Domitorulu insocita de biouru si de consiliul de administratie, trece in sal'a cea mare a Senatului unde se deschide siecti'a publica.

Dupa citirea sumarului siedintiei din 25 Octombrie, Mari'a S'a bine-voiesce a acorda cuventul D-lui V. A. Urechia, care intretiene societatea

drepturne cartografi'a si bibliografi'a Istriei si a Dalmatiei. D-s'a prin o disertatie forte interesanta si prin numerose citatiuni demonstra, ca atatu in unele parti ale Istriei catu si ale Dalmatiei locuesc de seculi Romani, Romani prin limb'a ce vorbesc, prin portu si prin moravuri.

D-nu Urechia, in sustinerea membrului seu produce mai multe chartii, carti si fotografii care, dupa terminarea confonutiei, se examinase de Mari'a S'a Domnitorulu catu si de ceilalti membrii ai societatiei.

Dupa acésta, Mari'a S'a Domnitorulu a binevoit u acorda cuventul D-lui ingineru alu capitalei, N. Cucu, care aréta ca in urm'a intielegerei avute intre consiliul de administratie alu societatei si D-nu primariu alu capitalei de a se ridica o colona meteorologica pe locul ocupat de Santul Altarul alu desfintatei biserici santului Sav'a din gradin'a botanica din facia Universitatii, domnia's-a a fostu insarcinat de D-nu colonel Manu a pregati si presentá unu proiectu si devisulu pentru o asemenea colona meteorologica. Cu acésta ocazie D. ingineriu Cucu face unu studiu aprofundat asupra utilitatii observatiunilor meteorologice, arata catu suntu ele de necesarie in viati'a practica. Dupa acésta, D-s'a supune proiectulu ce a facutu, care consista in o colona patrunghulara de fonta de 4 metre naltime, avendu pe cele patru lature unu termometru, unu barometru, unu udometru si unu cuadrant solar vertical. D-nu Cucu termina membrul D-sale, aratandu ca ascépta numai dela D-nii Negreti si Zambr'a, opticienii observatorului din Greenwich, pretiurile pentru aparatele necesarie catu si pentru colón'a de fonta, si ca atunci va fi in stare a pregati proiectulu complectu.

Dupa o mica discusiune, adunarea generala decide, ca consiliul de administratie se continue a se ocupá de acésta chestiune, si in intielegere cu D. primariu alu capitalei, se ie' mesuri pentru ridicarea acestei colone meteorologice pe locul deja designat.

D. vice-presiedinte arata, ca mai multi din D-nii membri, cari se inscrisesera a tiené conferintie in acésta sesiune, fiindu absenti s'au retinutu de alte afaceri, tote aceste memorii se voru amaná pentru Adunarea generale din Ianuariu, si ca acum remane ca adunarea se bine-voiesca a numi comisiunea, care, impreuna cu biouroului societati, se fixese conditiile pentru concursulu premiului Soc. c. Dupa propunerea biouroului, adunarea decide ca acésta comisie se se compuna din D-nii Dimitrie Gusti, T. Nic'a, maioru I. Lahovari, Dr. B. Constantinescu si C. Troteanu si ca impreuna cu biouroului societati si avendu in vedere programul adoptat de ministerulu cultelor, se fixese conditiile si se publice concursulu chiaru in curentul acestui anu,

Inainte de a se ridica siedint'a, D. vrce-presiedinte, A. A. Cantacuzino cere permisiunea Mariei Sale spre a propune adunarii ca se bine-voiesca a se asociá cu D-s'a si a aduce sinceri multiumiri D-lui secretariu generale, care cu zelul neobositu s'a ocupat si se occupa de tote afacerile societati geografice catu si de publicarea buletinului ei. Adunarea, in unanimitate, se asociaza cu propunerea D-lui vice-presiedinte.

Programul lucrarilor societati coprinse in actulu de convocare fiindu epuisat, Mari'a S'a Domnitorulu declara inchisa sesiunea adunarii generale a societati geografice romane, remanendu ca consiliul impreuna cu biouroului se pregatesca programul pentru sesiunea din Ianuariu viitoriu.

Siedint'a se ridica la 20 ore si jumetate sér'a.

Vice-presiedinte, A. A. Cantacuzino.

Secretar-generalu G. Lahovari.

Noutati diverse.

Mai. S'a c. r. ap. se indură a darui din caseta S'a privata 150 fl. m. a. comunei basericesci gr. or. romane din Tresti'a spre scopulu restaurarii basericei.

(Multiumita publica.) Intim'a nostra recunoscientia venim a o aduce prea bunului archipastorii, Dr. Ioanu Vancea, care cu ocaziunea visitatiunei canonice in comun'a nostra Bardosiu nu numai din sufletu ne a compatimitu pre celi loviti de furi'a focului, der' si in fapta s'a indu-

ratu a ne ajutoră cu maranimos'a benefacere de 50 fl. v. a.; dreptu aceea in numele celor loviti de acésta plaga infricosata vinu a-I aduce fiesc'a nostra multiumita cordiale! Dè bunulu Ddieu, că unu atare pastorii sufletescu maranimosu si ingrijitorii nu numai de suflete, ci si de starea materiala a filioru sei sufletesci, se guberneze archidicea nostra la multi ani fericiți! 25/11 1876.

Ioane Murariu,
cant.-doc. gr. cath. in Bardosiu.

(Fortiele armate ale Russiei.) D. I. Hellés in „Reform'a economica“ in Parisu din sorginti securi pune fortiele offensive ale Russiei asia: Armat'a din Europ'a se compune din 41 divisiuni de infanteria, 6 brigade tiraliore, 18 divisiuni de cavaleria, in totalu 544,000 pedestri, 78,200 cavaleria, 2032 tunuri si 328 mitraileuse; cea din Caucasus cuprinde 92,000 pedestri, 11,000 calari, 352 tunuri si 56 tunuri de munte, mitraileuse, prin urmare ea dispune pentru lupta de 725,200 luptatori si sumandu totu laolalta cifra trece la 1 mil. ómeni si 215,000 cai. Pentru actiune in Turci'a se potu trece preste fruntarie la 420 mii si cu toti si cei din Caucasus la 750,000 combataanti in contra Turciei, cu 1916 tunuri.

(Necrologu!) Ne indurat'a morte rapi filulu viatii unei nobile fintie — junele theologu Ioanu Serbu 24 ani — in urm'a unui morbur de plamani s'a mutat la cele eterne in 21/11 an. c. —

Unu sufletu limpede si curat — si unu talentu raru — care inca din frageda teneretia — atrase asupra-si ca studentu atentiu superiorilor sei — cari dupa absolvirea studiilor gimnasiali — spre a si poté casciga cunoescinta mai ample — lu dispusere la facultatea theologica din Vien'a — si dupa straformarea acesteia — in Pest'a — unde cu o deschilinita portare s'a silitu a face destulu acceptarilor, ce le pusera in densulu superiori si natiunea. —

Osamentele acestui June bravu — s'au astucatu in 23 a. l. c. la 2 ore d. am. — Unu publicu numerosu din tote classile fora deschilinire de nationalitate — insocira scrieru repausatului — dusu de 4 theologi — anume veniti spre acestu scopu — pona in s. baserica, unde dupa ceremoniele dideeschi — la cari pre lunga parocu a luat parte si M. O. d. I. M. Moldovanu profesore — cu 2 theologi ca lectori — si dupa o predica scurta — si démnă de repausatulu june — tienuta de d. par. Gregor. Serbu — se asiedia in mormentu, dupa-ce d. theor. G. Branea tienu o scurta vorbire — la care intregu publiculu erupse in lacrimi de dorere. —

Pre repausatulu 'lu deplangu cu anima sfasita de dorere iubitii sei parinti, cari pierdura in densulu, bucuria si mangaierea batranetilor sale. —

'Lu deplangu iubitii sei frati Jacobu, Aureliu si Titvespasiand — mai incolo demnulu unchiu Jacobu Lugosianu protopopu Terdei — o multime de rudenie si cunoscutii si amicii. — Sei fia tien'a usiora si memor'a eterna!

Teiusu 24/11 1876. (St. Crisianu, inv.)

Mai nou.

Mai. Sa a luat la mana compunerea differentelor intre min. austriacu si maghiaru, der' si dupa tienerea consiliului min. ung. in 4/12 unu prospecte de cointelegera la banc'a dualistica.

Bismarck in alta serata ér' dise, ca Germania are interes la sustinerea si impoterirea Austriei si in casu de lipsa o va sprijini ea insasi, —

Din Petruburg 5 Dec. se telegraféza, ca generali russi asecura, cumca Romania s'a obligatu a participa la resbellu cu 52 mii armati si 100 tunuri lenga Russi'a. Russi'a se invoiesce cu occupatiune comună in Turci'a la care se se imparteșteasca Austria. Armat'a russa de sudu tocma primi numele oficialu de „armata activa dunareana.“

Pravulu Seidlitz

din

stabilimentul lui Moll.

ADMONITIUNE!

Acestu pravu numai atunci este genuinu, candu se va vedé, ca pre etichett'a fiecarei cuthie este imprimat vulturul si firm'a mea.

Prin sentinție penale judecatoresc s'a constatat de repetite ori falsificarea firmei si a marci mele scutitorie, pentru aceea admonitione si faci atentu pe onor. publicu, ca n se se ferescă de a cumpără asemenei falsificatiuni, cari sunti i preparate cu scopu de a insielá.

Pretiulu unei cuthioare originale sigilate este 1 fl. v. a.

Se afia genuinu la firmele inseminate mai la vale cu x a

Rachiu de trevere (drojde) destilat cu sare. (Franzbranntwein)

Acesta este medicamentulu celu mai siguru si de mare incredere, mediculu propriu intru ajutoriulu omenim suferindu totu feliul de inflamatiuni interne si esterne contra celor mai multe morburi, vulnerari de tota natura contra dorerei de capu, de urechi si de dinti, contra vete marilor vechi si a ranelor deschise, contra racului, a aprinderilor, a ochilor inflamati, contra asiasi numitelor pocituri seu intepenituri, candu in urm'a unei receli unu membru alu corpului nu se mai poté misca, cu unu cuvent contra morburilor si vetemarilor de tota natura.

Se capeta in butelioare dimpreuna cu instructiunea necessaria spre a se poté folosi cu 80 cr. val. a

Genuinu numai la firmele inseminate cu t.

Untura de pesce

de
M. Krohn & Comp.
in Bergen (Norvegia).

Acesta untura este unic'a, care intre tote sortele calitatilor de untura, ce obivnu in comerciu, este mai potrivita spre scopuri de medicina.

Pretiulu unei butelie dimpreuna cu instructiunea necessaria 1 fl. v. a.

Genuina la firmele inseminate cu *.

A. Moll Tuchlauben, apópe de Bazaru, in Vien'a.

Deposite: Brasiovu: (x*) Eduard Fabick, apothecariu; (x*) Ferdinand Jekelius, apothecariu; (x*) S. P. Mailatu; (x) Demeter Eremia; (x) Ed. Kugler, apothec.; Bistritia: (x) Carolu Lang, apothecariu; Dev'a: (x) Greg. Lengyel, apothecariu; Deesiu: (x*) Sam. Kremer; Sant-Martinu: (x) Ed. Fischer, apoth.; Alb'a-Julf'a: (x*) Jul. Fröhlich, apothecariu; Sibiu: (x*) C. Müller, apoth.; (x*) Friedericu Thallmayer; (x*) F. A. Reissenberger; Uior'a: (x) Al. C. Ujváry, apothecariu; Tergulu-Muresiului: (x) M. Bucher; Il'a muresiana. (x) C. Hoffinger, apothecariu; Mediasiu: (x*) J. F. Guggenberger; S. Sabsiu: (x) J. C. Reinhardt, apothecariu; Petroseni: (x) G. Gerbert, apothecariu; Rupea (Cohalmu): (x) Eredii lui Sam. Nagelschmidt, apoth.; Sighisoara: (x) Josifu B. Teutsch.

Cursurile

la bursa in 5 Decembrie 1876 stă asa:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 08	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	10 , 22	"
Augsburg	—	—	116 ,	"
Londonu	—	—	127 , 85	"
Imprumutul nationalu	—	—	66 , 30	"
Obligatiile metalice vecchi de 5%	60	, 25	"	"
Obligatiunile rurale ungare	73	, —	"	"
" temesiane	71	, —	"	"
" transilvane	71	, 50	"	"
" croato-slav.	85	, —	"	"
Actionile bancoi	—	—	825 ,	"
creditalui	—	—	136 , 50	"

Editiunea: Cu tipariu lui

IOANE GÖTT si fiu HENRICU.